

Internrevisionens årsrapport

Verksamhetsåret 2008

Sida

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT
UTVECKLINGSSAMARBETE

Sidas internrevision

Internrevisionens årsrapport

Verksamhetsåret 2008

Avlämnad till Sidas GD 2009-02-13

Utgiven av Sida 2009

Sidas internrevision

Copyright: Sida

Artikelnummer: Sida51349sv

ISBN 978-91-586-8147-7

Tryckt av Edita, 2009

Denna publikation kan laddas hem/beställas från www.sida.se/publikationer

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
1 Granskningsverksamheten	4
2 Rådgivning	8
3 Internt utvecklingsarbete och kompetensutveckling.....	9
4 Resursutnyttjande	9
5 Uppföljning av tidigare granskningar.....	10
Bilaga 1 Rapportförteckning	12
Bilaga 2 Internrevisionens utnyttjande av medel inom globala utvecklingsprogram (ramanslaget 8:1, biståndsverksamhet ap. 3).....	13

Sammanfattning

Enligt internrevisionens revisionsplan för 2008 planerades följande granskningar;

Nr	Granskning	Status
1	Granskning av Sidas årsredovisning för 2007	Genomförd
2	Granskning av Sidas interna styrning och kontroll av insatser vid utlandsmyndigheterna	Genomförd
3	Granskning av Sidas planeringssystemet PLUS	Överförd till 2009
4	Granskning av Sidas hantering av uppföljning och revision genom multilaterala organisationer.	Denna granskning har delvis infogats i granskningen av Sidas interna styrning och kontroll av insatser vid utlandsmyndigheterna samt delvis överförs till 2009 som bevakningsområde.
5	Granskning av Sidas interna styrning och kontroll av informationssäkerheten	Genomförd
6	Granskning av Sidas personärlighet	Genomförd
7	Granskning av Sidas interna konferenskostnader	Genomförd
8	Granskning av Sidas etiska riktlinjer	Kartläggning genomförd i april – överförs till 2009 som bevakningsområde.

Från och med den 1 februari, 2008 är internrevisionen en självständig funktion som rapporterar direkt till GD. I samband med denna förändring har riktlinjerna för internrevision vid Sida reviderats. Detta har medfört att en av internrevisorerna har varit tillförordnad internrevisionschef under året.

Verksamheten var planerad för tre heltidstjänster. Vid ingången av 2008 hade internrevisionen två tjänster besatta. Den vakanta tjänsten tillsattes den 5 maj. Den 3 augusti avslutade en internrevisor sin tjänst. Det har medfört att 30% av de planerade resurserna inte har kunnat utnyttjas. (600–180 = 420 arbetsdagar).

Kombinationen av produktionsbortfall (–180 dagar) och att en av internrevisorerna har varit tillförordnad internrevisionschef under året (+35 dagar) har medfört att alla av styrelsen beslutade uppdrag inte har kunnat genomföras under 2008, se ovan.

1 Granskningsverksamheten

1.1 Avslutade granskningar

I samband med den årliga rapporteringen bedöms en granskning vara slutförd då den avlämnats till Sidas generaldirektör. Internrevisionen har under år 2008 slutfört följande granskningsrapporter och rapporter från särskilt uppdrag:

Granskningsrapporter

- Granskning av Sidas årsredovisning 2007
- 08/01 – Granskning av Sidas interna styrning och kontroll av informationssäkerheten
- 08/02 – Granskning av Sidas interna konferenskostnader
- 08/03 – Granskning av Sidas personalrörlighet
- 08/04 – Granskning av Sidas interna styrning och kontroll av insatser vid utlandsmyndigheterna

Rapporter från särskilt uppdrag

- UM Moldavien

Sidas årsredovisning verksamhetsåret 2007

Sammanfattning

Internrevisionen har granskat Sidas årsredovisning för 2007. Internrevisionen bedömer att årsredovisningen ger en rättvisande bild av Sidas verksamhet.

Enligt internrevisionens revisionsplan för 2008 har granskningen inriktats mot kvaliteten i underlagen till resultatredovisningen. Granskningen av de finansiella delarna har omfattats främst av dess samband med resultatredovisningen.

Årsredovisningen är upprättad enligt de formaliakrav som finns och ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och Sidas ekonomiska ställning.

Sida har enligt internrevisionen genomfört eller påbörjat åtgärder för att beakta de synpunkter som framförts av Riksrevisionen.

Resultatredovisning

Internrevisionen har löpande under granskningen framfört förslag till kompletteringar och förändringar vilka också har beaktats av ekonomienheten. Granskningen har i begränsad omfattning fungerat som en del i Sidas interna kvalitetssäkring.

Internrevisionen anser:

- Att arbetet med och kvalitetssäkring av resultatredovisningen och dess återrapporteringskrav bör påbörjas tidigare, helst vid räkenskapsårets inledning.
- Att organisationen av detta arbete bör ses över, till exempel bör ansvarsfördelningen vara ännu tydligare. Delegeringen av ansvar för återrapportering av regleringsbrevet bör följas upp på ett tydligt sätt, och uppdateras med de ändringar som tillkommer under året.

- Att arbetet med kvalitetssäkringen i större utsträckning bör ske på avdelningarna för att sedan övergå till en myndighetsövergripande kvalitetssäkringsfunktion.
- Att de uppsatta inlämningsdatumen bör respekteras bättre av avdelningarna. Nu skickar avdelningarna sent in ofärdiga underlag till EVU/Ekonomi, som till stor del får ägna sin tid åt att påminna om inlämning och att skriva om texter.
- Att avdelningarna bör även vara noggrannare med att avsätta tid och resurser till arbetet med resultatredovisningen.
- Att de inlämnade textunderlagen bör innehålla mer analys, och mindre beskrivning av insatser.
- Att Sida bör försöka få en bättre koppling mellan ordinarie verksamhetsrapportering, regleringsbrevet och resultatredovisningen, inte minst med tanke på den kommande resultatbilagan.

Riksrevisionens synpunkter avseende årsredovisning 2006

Internrevisionen anser att Riksrevisionens synpunkter på Sidas årsredovisning för 2006 i allt väsentligt beaktats i den åtgärdsplan som Sida antagit och till största del genomförts. Internrevisionen anser dock att rekommendationen: ”att Sida ytterligare säkerställer att redogörelser av resultat från utvärderingar görs så rättvisande som möjligt” inte är till fullo åtgärdad, en initial kontakt har dock tagits mellan EVU och UTV.

08/01

– Granskning av Sidas interna styrning och kontroll av informationssäkerheten

I enlighet med revisionsplan har internrevisionen genomfört en granskning av Sidas interna styrning och kontroll av informationssäkerheten.

Granskningens övergripande bedömning är att styrningen och kontrollen av informationssäkerheten inom Sida är otydlig och saknar formella riktlinjer. Detta gäller såväl ansvarsfrågan som organisationen och det styrande regelverket. En sammanställning av risker, iakttagelser och rekommendationer kan i sin helhet ses i rapporten.

Granskningen har genomförts av Transcendent Group under ledning av internrevisionen.

08/02

– Granskning av Sidas interna konferenskostnader

Granskningens mål har varit att:

- Granska ändamålsenligheten i Sidas instruktioner för användning och redovisning av interna konferenskostnader.
- Granska organisationens tillämpning av identifierade instruktioner.
- Granska organisationens efterlevnad av redovisning av interna konferenskostnader.

Det är internrevisionens uppfattning, baserad på samtal och substansgranskning, att Sidas avdelningar hushåller med statens medel och att räkenskapsmaterialet i huvudsak uppfyller myndighetens bokföringskrav. Vi har inte funnit något anmärkningsvärt eller verksamhetsfrämmande i stickproven.

Baserat på vår granskning presenterar internrevisionen sina iakttagelser och rekommendationer nedan.

Rekommendation 1

Internrevisionen rekommenderar att Sidas riktlinjer för representation uppdateras till att heta Sidas riktlinjer för representation, gåvor och konferenser. Där kan bland annat följande rubriker ingå;

- Maximala kostnadsgränser för internkonferenser
- Användning av statliga ramavtal
- Krav på program och syfte

Rekommendation 2

Sida bör säkerställa att kontoplanens krav på verifikationens innehåll, med tillägg av programkrav, som EVU uppdaterar i nästa version av Ekonomihandboken. Detta kan ske via till exempel utbildning. Underlaget bör alltid innehålla

- Syfte
- Program
- Deltagare

Rekommendation 3

- Sida bör överväga att inte ange beloppsgräns för gåva. Det som bedöms som muta eller bestickning, är enligt lagstiftaren syftet och inte beloppet. Det vill säga otillbörligheten¹ föreligger om förmånen är så attraktiv att den kan antas påverka mottagaren och därmed hans eller hennes handlande i tjänsten.

Rekommendation 4

- Sida bör förtydliga stycket om gåvor i Sidas riktlinjer om representation, kapitel 8. Det bör exemplifieras att det även kan gälla gåvor från konferensarrangör, i form av riktade visningsresor, provmiddagar eller liknande.

08/03

– Granskning av Sidas personalrörlighet

Det övergripande syftet med granskningen har varit att bedöma hur Sida hanterar de risker som är förknippade med personalrörligheten. En viktig del i uppdraget har varit att utreda vilka konsekvenser de risker som är förknippade med en hög personalrörlighet får på Sidas verksamhet och hur den påverkar förutsättningar för god intern styrning och kontroll i det svenska biståndet.

I granskningen konstateras att den personalrörlighet som Sida har är en naturlig del av den verksamhet som bedrivs. Men personalrörligheten innebär dock en risk för verksamheten. Granskningens övergripande bedömning är att styrningen av Sidas personalrörlighet är otydlig och saknar formella riktlinjer. En sammanställning av risker, iakttagelser och rekommendationer kan i sin helhet ses i rapporten.

Granskningen har genomförts av Öhrlings PriceWaterhouseCoopers under ledning av internrevisionen.

¹ Se *Farliga förmåner*, Institutet mot mutor, 2002.

08/04

– Granskning av Sidas interna styrning och kontroll av insatser vid utlandsmyndigheterna

Granskningens mål har varit att:

- granska effektiviteten och ändamålsenligheten av intern styrningen och kontrollen av insatser vid UM inom följande områden; biståndsavtal, utbetalning, resultat rapportering och finansiell rapportering samt revision.

Granskningen har genomförts genom intervjuer, observationer, genomgång av lokala rutiner samt stickprovsgranskning vid ett antal utlandsmyndigheter.

Rapporten är en avvikelserapport, vilket innebär att huvudsakligen avvikelser diskuteras i texten. Rapporten har i utkastform kommunicerats och diskuterats med ett antal berörda personer på Sida. Deras synpunkter har i så långt det har varit möjligt infogats i slutrapporten.

Iakttagelser av mindre väsentlig karaktär tas inte upp i granskningsrapporten. Dessa finjusteringar diskuteras direkt med ansvarig inom respektive område. Uppföljning av samtliga iakttagelser kommer att ske i samband med vårt nästa besök eller i samband med vår årsrapport.

Det är internrevisionens uppfattning, baserad på intervjuer, observationer, genomgång av lokala rutiner samt substansgranskning, att det granskade områdets internkontrollmiljö², interna kontroller och efterlevnaden av dessa huvudsakligen är utan väsentlig anmärkning.

Inom granskningsområdena rapportering och revision har vi, baserat på vår granskning, funnit några förbättringsområden som vi presenterar nedan.

² Intern kontrollmiljö skapar struktur för övriga komponenter i processen. Dessa är bland annat riskbedömning, kontrollaktiviteter, organisatorisk uppföljning och övervakning.

Rekommendation 1 – Hantering av rapporter

Sida-S bör utarbeta en enhetlig rutin för hantering av avtalsenlig rapportering som samtliga insatsansvariga vid UM och Sida-S ska följa. Rutinen kan exempelvis innehålla hur förseningar av rapporter hanteras, hur innehållet i rapporten kvalitetssäkras, hur väsentliga avvikelser i rapporten hanteras med mera.

Rekommendation 2 – PLUS resultatrapporteringssystem

Sida-S bör informera samtliga insatsansvariga vid UM och Sida-S om kravet att löpande uppdatera alla inkomna rapporter i PLUS.

Rekommendation 3 – Revisioner

Sida bör underlätta för handläggarna att efterleva revisionskravet. Exempelvis skulle alla revisionsregler kunna samlas i en regel. Den nya revisionsregeln som Sida ska besluta om i december, 2008 förväntas hantera denna rekommendation.

Rekommendation 4 – FN-revisioner

Sida bör fortsätta det påbörjade arbetet med att påverka FN-organisationen att ge de givarländer som så önskar insyn i arbetet med revision och möjligheten att kunna ta del av revisionsrapporter på önskad nivå i organisationen. Eventuellt kan Sida dokumentera den planerade strategin och aktiviteterna för detta arbete.

Rekommendation 5 – Typ av revision

Sida bör förtydliga kravet på minimirevision i den nya revisionsregelns medföljande handbok.

Rekommendation 6 – Hantering av Revisionsrapport

Sida bör i den nya revisionsregelns medföljande handbok utveckla kapitel 3.2 Uppföljning av revision i *Handledningen för revisionsfrågor* så att kravet på dokumentation av beslutade åtgärder och genomförandet av dessa med lätthet kan följas upp tills det att alla åtgärder är genomförda.

2 Rådgivning

Den nya *Förordningen om intern styrning och kontroll (2007:603)* har varit ett prioriterat område som internrevisionen under året löpande har diskuterat med myndigheten.

Övrig rådgivning till avdelningarna har under året varit nedprioriterad, på grund av kapacitetsbrist.

Under året genomfördes en extern kvalitetsgenomgång av Sidas internrevision. Enligt Internrevisionsförordningen ska detta ske vart 5:e år. Uppdraget genomfördes av Öhrlings PricewaterhouseCoopers på uppdrag av GD. Resultatet presenterades för GD i december. Sammanfattningsvis gjorde Öhrlings PricewaterhouseCoopers följande bedömning:

Vår samlade bedömning är att Sidas internrevisionsorganisation och arbetssätt står i överensstämmelse med Institute of Internal Auditors Riktlinjer samt att internrevisorerna och de konsulter som anlits av internrevisionen har utfört sitt arbete i överensstämmelse med Institute of Internal Auditors Yrkesetisk kod.

Vi har i samband med intervjuer fått intryck av att internrevisionen uppfattas som kompetent och professionell samt att funktionen som sådan är viktig. Vi har dock identifierat några områden där utrymme finns till förbättring.

Dessa förbättringsförslag avser internrevisionen att infoga i den planerade strategiska plattformen för internrevisionen vid Sida. Detta ska vara färdigt under 2009.

Internrevisionen har avsatt tid till möten för bevakning av frågor med betydelse för revisionsverksamheten, till exempel med Riksrevisionen, Ekonomistyrningsverket, Internrevisorernas förening samt Sidas avdelning för Ekonomi- och Verksamhetsutveckling.

3 Internt utvecklingsarbete och kompetensutveckling

Från och med den 1 februari är Internrevisionen en självständig funktion som rapporterar direkt till GD. I samband med denna förändring har riktlinjerna för internrevision vid Sida reviderats.

Internrevisionen har påbörjat ett utvecklingsarbete som syftar till att skapa en plattform för att utveckla internrevisionsfunktionen.

Under året har internrevisorerna vidareutbildat sig inom relevanta områden, genom utbildningar, anordnade av Ekonomistyrningsverket och Internrevisorernas förening.

Internrevisionen har under året medverkat i nätverk, benchmarking och konferenser.

4 Resursutnyttjande

Kategori	Budget (i dagar)	Utfall-uppskattat (i dagar)
Planering, administration, och intern uveckling ³	60	95
Kompetensutveckling	30	35
Rådgivning	150	55
Granskningsarbete	360	235
Totalt antal dagar till förfogande 2007⁴	600	420

³ Från och med den 1 februari är internrevisionen en självständig funktion, det innebär att den tidigare arbetsledningen från Sekretariatet från utvärdering upphör. Detta har medfört att en av internrevisorerna har varit tillförordnad internrevisionschef under året. Därav fler dagar i utfallet.

⁴ Tidbudgeten är baserad på tre heltidstjänster. Vid ingången av 2008 hade internrevisionen två tjänster besatta. Den vakanta tjänsten tillsattes den 5 maj. Den 3 augusti avslutade en internrevisor sin tjänst. Därav färre produktionsdagar i utfallet.

5 Uppföljning av tidigare granskningar

Internrevisionens bevakningsansvar⁵ innebär att redovisa att Sida följer upp och rapporterar sitt åtgärdsarbete.

Internrevisionen har för 2008 genomfört en uppföljning av myndighetens åtgärdsarbetet. I sammanställningen nedan redovisas totalt antal beslutade och återstående åtgärder från granskningsrapporter avslutade under år 2008 och tidigare.

05/03

– Rekrytering av Sida-personal

	31/12 2008	Totalt beslutade
Antal åtgärder som kvarstår att vidta	1	2

07/01

– Granskning av Sidas samarbete med statliga myndigheter utanför Följsam-konceptet

	31/12 2008	Totalt beslutade
Antal åtgärder som kvarstår att vidta	4	4

08/01

– Granskning av Sidas interna styrning och kontroll av informationssäkerheten

	31/12 2008	Totalt beslutade
Antal åtgärder som kvarstår att vidta	Beredning av Management Response pågår	Beredning av Management Response pågår

08/02

– Granskning av Sidas interna konferenskostnader

	31/12 2008	Totalt beslutade
Antal åtgärder som kvarstår att vidta	4	4

⁵ Enligt *Riktlinjer för internrevisionen vid Sida*.

08/03

– Granskning av Sidas personalrörlighet

	31/12 2008	Totalt beslutade
Antal åtgärder som kvarstår att vidta	Beredning av Management Response pågår	Beredning av Management Response pågår

08/04

– Granskning av Sidas interna styrning och kontroll av insatser vid utlandsmyndigheterna

	31/12 2008	Totalt beslutade
Antal åtgärder som kvarstår att vidta	Beredning av Management Response pågår	Beredning av Management Response pågår

Bilaga 1 Rapportförteckning

Nr	Avser
96/1	Försäljning av ANCs bostadsrättslägenhet i Stockholm.
96/2	Dubbelutbetalningar i samarbetet med Botswana
96/3	Mottagarrapportering som instrument för Sidas uppföljning och kontroll
96/4	Sidas användning av oberoende revision som instrument för styrning och kontroll
97/1	Tillförlitligheten i Sidas IT-säkerhet
98/1	Sidas bedömningsarbete under beredningsprocessen
98/2	Sidas utbetalningsrutiner
99/1	Sidas arbete med samarbetspartners upphandlingar under beredning och genomförande
00/1	Sidas uppföljning av projekt som kanaliseras via FN
00/2	Sidas uppföljning av bilaterala projekt.
00/3	Sidas hantering av stöd till Paraguay via svenska avdelningen av Internationella Juristkommissionen
00/4	Konkurrensutsättning av Sidas upphandlingar
00/5	Sidas arbete med humanitärt bistånd
01/1	Sidas forskningssamarbete – en granskning av SAREC
02/01	Sidas stöd till Västra Balkan
02/02	Granskning av Utlandsmyndigheten i Windhoek
02/03	Granskning av Utlandsmyndigheten i Vientiane
03/01	Sidas kontraktsfinansierade tekniska samarbete – en granskning av INEC/KTS och Sida-Öst
03/02	Granskning av Sektionen för utvecklingssamarbete i La Paz
03/03	Förutsättningarna för styrning inom Sida – en förstudie
03/04	Sidas hantering av insatser i korruptionsbenägna miljöer
04/01	Sida's Control Environment – a Feasibility Study
04/02	Sida's management of Contributions in Corruption – Prone Environments
04/03	Rapporter från Sidas internrevision 1995–2003 – en sammanställning
04/04	Organisationskulturer på Sida
04/05	Organisation Cultures at Sida
04/06	Resultatstyrningen inom Sida
04/07	Fältvisionens konsekvenser för styrningen inom Sida.
05/01	Sidas rutiner för direktbokföring vid utlandsmyndigheterna,
05/02	Sidas rutiner för bokföring vid sektionskontoren
05/03	Rekrytering av Sida-personal
05/04	Consequences of the Field Vision for Internal Management Processes at Sida
05/05	Performance Management at Sida
05/06	Hantering och kvalitet av Sidas konsultfakturor. Överlämnad 04jan 2006
06/01	Granskning av Sidas representation
06/02	Granskning av Sidas ramöverenskommelse med statliga myndigheter: Följsam-konceptet
06/03	Granskning av intern styrning och kontroll vid Sidas informationsavdelning
07/01	Granskning av Sidas samarbete med statliga myndigheter utanför Följsam-konceptet
08/01	Granskning av Sidas interna styrning och kontroll av informationssäkerheten
08/02	Granskning av Sidas interna konferenskostnader
08/03	Granskning av Sidas personalrörlighet
08/04	Granskning av Sidas interna styrning och kontroll av insatser vid utlandsmyndigheterna

Bilaga 2 Internrevisionens utnyttjande av medel inom globala utvecklingsprogram (ramanslaget 8:1, biståndsverksamhet ap. 3)

Under verksamhetsåret 2008 har internrevisionen utnyttjat 238 874 SEK inom ovan rubricerade anslag.

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT UTVECKLINGSSAMARBETE
Valhallavägen 1909, 105 25 Stockholm
Tel: 08-698 50 00. Fax: 08-20 88 64
E-post: sida@sida.se. Hemsida: <http://www.sida.se>